

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

50

Vragen van de leden **Omtzigt** en **Amhaouch** (beiden CDA) aan de Minister-President en de Ministers van Buitenlandse Zaken en van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over *financiering van de referendum campagne in Nederland* (ingezonden 19 augustus 2016).

Antwoord van Minister **Plasterk** (Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties), mede namens de Minister-President en de Minister van Buitenlandse Zaken (ontvangen 27 september 2016).

Vraag 1

Heeft u kennisgenomen van de Soros-leaks en de leaks op Berkut die onder andere gaan over de financiering van de referendum campagne in Nederland?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Klopt het dat de donor (bedrijf of privépersoon) van elke gift aan een politieke partij die hoger is dan € 4.500 openbaar gemaakt dient te worden volgens de Nederlandse wet? Klopt het dat deze openbaarheid is ingevoerd in verband met openbaarheid over mogelijke belangenverstrengeling?²

Antwoord 2

Politieke partijen zijn verplicht om jaarlijks een overzicht van de giften van in totaal € 4.500 per donateur op jaarbasis te verstrekken aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Deze overzichten worden vervolgens openbaar gemaakt (in de Staatscourant en op www.partijfinanciering.nl). De gedachte daarachter is dat transparantie van de inkomsten van politieke partijen helpt om de schijn van belangenverstrengeling, die het aanzien van de democratie kan schaden, te voorkomen.

¹ <http://www.cyber-berkut.org/en/> en <http://soros.dcleaks.com/>

² Memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Financiering politieke partijen, Kamerstuk 32 752, nr. 3

Vraag 3

Welke regels zijn er voor openbaarmaking van giften of het voeren van campagne tijdens een referendum in Nederland?

Antwoord 3

De Wet financiering politieke partijen verplicht politieke partijen om jaarlijks (vóór 1 juli) een overzicht aan de Minister van BZK te sturen van giften van in totaal € 4.500 of meer die zij (of aan hen gelieerde rechtspersonen) in het afgelopen kalenderjaar hebben ontvangen. De Minister van BZK maakt die overzichten vervolgens openbaar. In de aanloop naar een Tweede Kamerverkiezing moeten politieke partijen een extra overzicht aan de Minister van BZK sturen, dat een week voor deze verkiezing openbaar wordt gemaakt. Een dergelijke aanvullende regeling geldt niet voorafgaand aan een referendum.

Vraag 4, 5, 6, 7

Heeft u enig inzicht in of er partijen (Nederlands of buitenlands) die meer dan € 4.500 uitgegeven hebben aan campagne activiteiten in Nederland tijdens de referendum campagne?

Indien u dit inzicht heeft, kunt u dan aangeven welke organisaties en personen (ongeveer) welke bedragen hebben uitgegeven in de Nederlandse referendumcampagne en welk mogelijk doel zij dienden?

Indien u dit inzicht niet heeft, deelt u dan de mening dat het van belang is dat u dat inzicht wel verwerft voor de evaluatie van het referendum over het associatieverdrag met Oekraïne, waaraan de regering nu werkt?

Kunt u nagaan wie de volgende activiteiten georganiseerd en gefinancierd hebben:

- a. <http://hopnederlandhop.com/>, een bezoek van getalenteerde Oekraïense kinderen aan Nederland dat zeer bewust in de media gebracht is?
- b. Kiescompas bv
- c. <http://www.stemvoor.nl/> (dat overigens op haar website wel transparant is)?

Antwoord 4, 5, 6, 7

De Referendumcommissie heeft, conform de Wet raadgevend referendum, voor het referendum van 6 april jl. subsidies verleend. Op haar website (www.referendumcommissie.nl) heeft de Commissie een overzicht gepubliceerd aan welke rechtspersonen subsidie is toegekend, en hoeveel. Uit dit overzicht is op te maken dat de Commissie subsidie heeft verleend aan KiesKompas BV en aan de Stichting Stem voor Nederland. De activiteiten waarvoor de subsidie is toegekend, zijn ook vermeld op de overzichten van de Referendumcommissie.

Ik beschik niet over overzichten van instanties of personen die meer dan € 4.500 hebben uitgegeven aan campagneactiviteiten voor het referendum van 6 april jl.

Vraag 8, 9

Heeft een van de bewindspersonen een ontmoeting gehad met de heer Soros tussen 1 januari 2016 en 6 april 2016? Zo ja, wie heeft de heer Soros ontmoet, was is er besproken en is er ook gesproken over het Oekraïne en/of het referendum?

Welke ambtelijke en politieke contacten zijn er geweest tussen 1 januari 2016 en 6 april 2016 met vertegenwoordigers van Open Society Foundation, Open Society European Policy Institute en gelieerde organisaties?

Antwoord 8, 9

Tussen 1 januari en 6 april 2016 hebben de bewindspersonen aan wie deze vragen zijn gesteld geen contact gehad met de heer Soros, noch met vertegenwoordigers van Open Society Foundation, Open Society European Policy Institute en gelieerde organisaties. Ook ambtelijk zijn deze contacten er niet geweest, zij het dat er zijdens (medewerkers van) de heer Soros wel is geprobeerd om een afspraak te plannen tussen de heer Soros en de Minister-President. Het is echter niet tot een gesprek gekomen. In de genoemde periode zijn er wel verschillende ambtelijke en politieke contacten geweest met organisaties die mogelijk gefinancierd worden door de heer Soros. Het gaat hier echter niet om rechtstreekse contacten tussen ambtenaren en bewindspersonen enerzijds en de heer Soros of vertegenwoordigers

van de Open Society Foundation, het Open Society European Policy Institute anderzijds.

Vraag 10

Bent u bekend met de volgende aanbeveling van de Raad van Ministers van de Raad van Europa: Recommendation: Rec(2003)4 on Common Rules against Corruption in the Funding of Political Parties and Electoral Campaigns?

Antwoord 10

Ja.

Vraag 11

Hoe is artikel 7 van die aanbeveling (Donations from foreign donors), dat luidt: «States should specifically limit, prohibit or otherwise regulate donations from foreign donors», geïmplementeerd in Nederland?

Antwoord 11

In de Nederlandse democratische traditie wordt van oudsher grote waarde gehecht aan de uit de vrijheid van vereniging voortvloeiende onafhankelijke positie van politieke partijen. Met dit oogmerk zijn er in de Wet financiering politieke partijen geen regels gesteld over giften uit het buitenland en is het aan de politieke partijen zelf gelaten om te besluiten of zij dergelijke giften al dan niet willen aanvaarden en/of willen maximeren. Een amendement dat tot strekking had om politieke partijen te verbieden om giften uit het buitenland te aanvaarden is tijdens de behandeling van de Wet financiering politieke partijen in uw Kamer door een ruime Kamermeerderheid verworpen.

Vraag 12

Bent u bereid om GRECO (Raad van Europa) een advies te laten uitbrengen over de buitenlandse financiering van Nederlandse politieke partijen, referenda en campagnes?

Antwoord 12

De Group of States against Corruption (GRECO) werkt met evaluatierondes over specifieke onderwerpen. De financiering van politieke partijen maakt deel uit van de in 2007 gestarte derde evaluatieronde. Nederland is in deze ronde geëvalueerd, deze evaluatie is in 2014 afgerond. De financiering van politieke partijen werd niet specifiek in het evaluatierapport genoemd. Gelet op de werkwijze van GRECO is het niet opportuun om GRECO te vragen om advies uit te brengen en aangezien de evaluatie van Nederland pas vrij recent is afgerond zie ik geen meerwaarde in een nieuw advies.

Vraag 13

Wanneer is het onderzoek naar de rechtmatigheid van de uitgaven van de subsidies van de referendumcommissie afgerond en kan de Kamer de resultaten daarvan zien?

Antwoord 13

Bij brief van 29 augustus jl. heb ik de evaluatie van het referendum aan de Tweede Kamer gestuurd (Kamerstuk 34 270, nr. 20). Een van de bijlagen bij deze brief is een evaluatieverslag van de Referendumcommissie. In dat verslag merkt de Referendumcommissie op dat de fase van de vaststelling van de subsidies nog niet is afgerond. Zij later dit jaar een evaluatieverslag uitbrengen over de vaststellingsfase.

Vraag 14

Kunt u deze vragen een voor een en binnen de normale termijn beantwoorden?

Antwoord 14

Ik heb de vragen zo snel mogelijk beantwoord. Daar waar efficiënt, heb ik antwoorden samengevoegd.